

RADIKALE VENSTRE

Lige stilling

Radikale Venstres folketingsgruppe - nov. 2007

Ligestilling er for vigtigt til at overlade til den siddende regering

- Ligestilling betaler sig. Ja, i kroner og ører. Det er ikke kun derfor, vi kæmper for ligestilling, men det er værd at have med i baghovedet.
- VK-regeringen er håbløst uambitiøs. Der er ingen konsekvens i regeringen ligestillingspolitik. Vi kan ikke producere pjecer og postkort fra nu og til al evighed. Det får vi ikke ligestilling af.
- Vi får heller ikke ligestilling af, at regeringen flytter fokus væk fra den manglende indsats – og over på indvandrerkvinders situation. Læs blot statsministerens åbningstale eller ligestillingsministerens nye udspil. På den måde generaliserer regeringen en differentieret gruppe og bidrager til at fastholde et stereotypet billede af indvandrere.
- Siden VKO fik magten, er forskellen mellem mænd og kvinders løn steget og steget. Danmark placerer sig kedeligt i bunden – under EU-gennemsnittet.
- Regeringen lever ganske enkelt ikke op til de regler, vi selv har været med til at vedtage i EU. Det står så galt fat, at Kommissionen nu truer Danmark med en retssag!
- Det vil vi ændre på. Ligestilling er simpelthen for vigtigt til at overlade til den siddende regering. Vi vil i en SR-regering kæmpe for:

Videnscenter og ligestillingsnævn

- Vi vil etablere et uafhængigt center til fremme af ligestilling og systematisk indsamling af viden.
- Ligestillingsnævnet skal – lige som ombudsmanden - kunne tage sager op af egen drift. Og nævnet skal ikke udpeges egenhændigt af ministeren. Relevante organisationer skal indstille personer, før de udpeges. Det vil styrke uafhængigheden - og er i øvrigt gængs praksis på alle andre områder.
- Danmark skal med andre ord leve op til EU's ligebehandlingsdirektiv. Det mangler da bare.

Ligestilling ind i overenskomster

- Arbejdsgiverne og de faglige organisationer skal på banen. Vi vil tilskynde arbejdsmarkedets parter til handling for ligestilling.
- Vi er varme tilhængere af den danske model. Men den må ikke blive en sovepude. Derfor vil vi invitere arbejdsmarkedet parter til en 4-partsialog om ligestilling og ligeløn.
- Det vi opfordrer til er fx ligestillingsregnskaber for virksomheder. Det har man i Sverige. Selvfølgelig skal enhver lille håndværker ikke druknes i bureaukratisk papirkontrol. Der skal være proportioner i kravene.
- Og så skal vi have lønstatistikker, der kan bruges til noget. Reglerne er ikke gode nok, som de er i dag. Langt flere virksomheder skal offentliggøre kønsopdelte lønstatistikker.

Ligestilling ind i uddannelserne

- Ligestilling handler en hel del om synet på kvinder og mænd. Et syn vi får meget tidligt i livet. Og det er ikke kun mor og far, der præger. Det er også pædagogerne og lærerne.
- Derfor vil vi diskutere, hvordan ligestilling kan indgå som obligatorisk emne i pædagog- og læreruddannelserne. Der er masser af undervisningsmateriale af høj kvalitet. Men så længe, det er frivilligt, samler det støv på hylderne.

Fædrene på banen

- Vi vil give fædrene mulighed for at få et nært forhold til deres børn. Det kræver tid med barnet. Som barselsreglerne er i dag, falder moderens barsel væk, hvis ikke hun bruger det. Men det gør faderens barsel ikke. Det kalder vi ikke ligestilling.
- Vi går ind for en barselsmodel, der hedder 3 + 3 + 6. Det betyder 3 måneders barsel øremærket til moren, 3 måneder øremærket til faderen og 6 måneder, som forældrene frit kan disponere over.
- Mænd får også fødselsdepressioner, og mænd har også behov for at tale med andre fædre, der går hjemme og passer deres små børn. Derfor foreslår vi, at det offentlige organiserer fædregrupper – på linie med mødregrupperne.

- Der er masser af idéer og masser af erfaringer fra andre lande. Nu gælder det om at omsætte idéerne til konkret handling!

Bruttoliste over radikale forslag til mere ligestilling

– krydret med fakta

- **Kvindehandel:** Kvinder handles som slaver i dagens Europa. Og der tjenes rigtig mange penge på det. Omsætningen er lige så stor som for illegal våbenhandel og narkotika. Men det er ikke kvinderne, der får pengene. Det er bagmændene. Handel med kvinder til prostitution er et grænseoverskridende problem, som bedst håndteres på europæisk niveau. Derfor vil Lone Dybkjær starte en underskriftsindsamling for at få Kommissionen til at fremsætte forslag om at kriminalisere køb af sex hos handlede kvinder.
- **Forskning:** Der er behov for mere viden om kvinder og sundhed, homoseksuelle og sundhed, køn og undervisning, glasloftet på arbejdsmarkedet osv. Kønsforskning skal med andre ord prioriteres højere.
- Der skal flere kvinder i forskning. Over halvdelen af de studerende på de videregående uddannelser er kvinder. Men ser man på forskerne, dominerer mændene. Kun 11% af landets professorer er kvinder – et tal der ikke er steget de sidste mange år. EU-gennemsnittet er 15%, som alle vore nordiske naboer ligger langt over. Dermed går dansk forskning glip af de velkvalificerede kvinder. Regeringen tilskynder ikke til flere kvinder i forskning. Tværtimod nedlagde man FREJA-programmet, som netop handlede om at få flere kvindelige forskere - og som fik fremragende evalueringer. Vi vil arbejde for, at FREJA genetableres.

Kilde: Europa-Kommissionen: She figures, 2006: Women and Science

- **Ligestillingsudvalg i Folketinget:** Folketinget har 30 udvalg. Der er udvalg for forretningsorden, for færøske forhold og for fiskeri, men ikke et for ligestilling. Vi vil arbejde for et Ligestillingsudvalg i Folketinget, der kan behandle lovforslag og generelt diskutere ligestilling.
- **Kønsmainstreaming:** Der er behov for vurdering af kønsperspektivet i alle lovforslag fra udarbejdelse til implementering – med konsekvens, hvis der er noget, der halter.

- **Ligeløn:** Nu skal der være ligeløn! Siden VKO kom til magten, er forskellen mellem mænd og kvinders løn steget og steget. Danmark placerer sig kedeligt i bunden – under EU-gennemsnittet.

Fakta: Forskelle mellem mænds og kvinders indkomst i procent

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU - gennemsnit	17	17	17	16	17	16	16	16	16	15	15	15
Danmark	11	15	15	13	12	14	15	15	18	18	17	18

Kilde: Eurostat, offentliggjort 24. januar 2007

- Vi skal have lønstatistikker, der kan bruges til noget. Det vil sige, at langt flere virksomheder skal offentliggøre kønsopdelte statistikker. Kun på den måde kan man sikre fuld gennemsigthed.
- Hvordan undgår vi diskriminering i ansættelsessituationer? Måske det var en idé at anonymisere navnene i ansøgningerne. Forsøg viser, at det er til fordel for såvel kvinder som personer med anden etnisk baggrund.
- **Social dialog og Ligebehandlingsdirektivet:** Vi vil arbejde for, at arbejdsmarkedets parter kommer på banen. Vi vil indlede en 4-partdialog om, hvordan vi får ligestilling og lige løn ind i overenskomsterne. Vi er varme tilhænger af den danske model. Men den må ikke blive en sovepude.
- I 4-partdialogen kunne man bl.a. opfordre arbejdsgiverorganisationer til at lave ligestillingsregnskaber for virksomheder. Det har man i Sverige. Selvfølgelig skal enhver lille håndværker ikke druknes i bureaukratisk papirkontrol. Der skal være fornuftige proportioner.
- **Jobvurderinger:** Vi vil også opfordre til at lave jobvurderinger. Jobvurderinger er en anerkendt metode til at gøre bl.a. jobsamtaler og løntildeling objektive ud fra en række vedtagne, anerkendte og ikke mindst offentlige kriterier.
- **Barselsfond:** For private virksomheder er der endelig kommet en central barselsfond. Vi vil også arbejde for en barselsfond for iværksættere og øvrige selvstændige.

- **Fædrebarsel:** Vi vil øremærke 3 måneders barsel til fædrene. Og 3 måneder til mødrene. Derudover kan forældrene selv disponere over 6 måneder. Bruger faren ikke sin barsel falder den bort. Akkurat som morens.

Fakta: I 2004 var kvinders andel af den gennemsnitlige orlovsperiode på 96 %, mænds på sølle 4 %

Kilde: Minister for Ligestilling: Fakta om Ligestilling, 2006

- **Videnscenter og Ligebehandlingsdirektivet:** Vi vil arbejde for et uafhængigt center til fremme af ligestilling og systematisk indsamling af viden. Både fordi der er behov for mere viden om ligestilling, og fordi det er et krav i EU's ligebehandlingsdirektiv. Det er pinligt, at Danmark ikke lever op til de regler vi selv har været med til at vedtage i EU. Det står så galt fat, at Kommissionen nu truer Danmark med en retssag!

Fakta: Kommissionen har i en åbningsskrivelse d. 21. marts 2007 gjort regeringen opmærksom på, at Ligebehandlingsdirektivet fra 2002 ikke er implementeret korrekt i dansk lov. Problemer er – udover en række definitioner og tekniske bestemmelser:

- art. 6 om godtgørelse ved overtrædelse af principperne
- art. 8B om tilskyndelse til social dialog mellem arbejdsmarkedets parter
- art. 8A om udpegning af organ til fremme af ligestilling

- Ligestillingsnævnet skal – lige som ombudsmanden - kunne tage sager op af egen drift. Og nævnet skal ikke udpeges egenhændigt af ministeren. Relevante organisationer skal indstille personer, før de udpeges. Det vil styrke uafhængigheden - og er i øvrigt gængs praksis på alle andre områder.
- **Ligestilling i uddannelserne:** Ligestilling handler en hel del om synet på kvinder og mænd. Et syn vi får meget tidligt i livet. Og det er ikke kun mor og far, der præger. Det er også pædagogerne, lærerne og uddannelses- og erhvervsvejlederne. Derfor vil vi diskutere, hvordan ligestilling kan indgå i som obligatorisk emne i pædagog- og læreruddannelserne. Der er masser af undervisningsmateriale af høj kvalitet. Men så længe, det er frivilligt, samler det støv på hylderne.
- **Kvindelige ledere:** Kvindelige topchefer er et særsyn. Navnlig i den private sektor. Men også i den offentlige sektor er der problemer. Kun 1/5 af cheferne er kvinder i den offentlige sektor. Der er behov for en bevidst strategi, og der er behov for måltal. De skal vel og mærke gælde for såvel kommunaldirektører som for departementschefer.

Fakta:

Topledelse i den offentlige sektor	2003	2005
Kvindelige topchefer	18 %	20 %
Mandlige topchefer	82 %	80 %
Kvindelige chefer	21 %	21 %
Mandlige chefer	79 %	79 %

Topledelse i den private sektor	2002	2005
Kvindelige topchefer	4 %	4 %
Mandlige topchefer	96 %	96 %
Kvindelige chefer	7 %	7 %
Mandlige chefer	93 %	93 %

Kilde: Minister for Ligestilling: Fakta om Ligestilling, 2006

- **Ligestilling & økonomisk vækst:** Økonomiske studier viser en stærk og positiv sammenhæng mellem ligestilling og økonomisk vækst. Kvindernes entre på arbejdsmarkedet har været en vigtig kilde til økonomisk vækst i den vestlige verden de sidste 50 år.
- Amerikanske studier viser, at virksomheder med kvinder i ledelse, klarer sig bedre end dem med rene mandeledelser.
- Pigerne får bedre karakterer i skolen og er i flertal på de videregående uddannelser. Men så længe der er ulighed i fx løn og barsel, er der risiko for at dele af denne ressource går til spilde. Den velkvalificerede, kvindelige arbejdskraft har vi ikke råd til at spilde.

Kilde: World Economic Forum: Measuring the Global Gender Gap, 2005.
Det svenske EU-formandsskab: A report on gender equality, 2001